

Täyttä elämää hyvinvointialueilla!

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n teesit aluevaaleihin

Hyvinvointialueella on turvattava kohtuuhintaiset, hyvät ja riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyessä maakunnallisille hyvinvointialueille, on tinkimättä huolehdittava siitä, että ikäihmisille tärkeitä sosiaali- ja terveyspalveluja on riittävästi ja että ne ovat laadullisesti korkeatasoisia sekä kohtuuhintaisia. Toimivat lähipalvelut on taattava kuntalaisille ikään ja asuinpaikkaan katsomatta.

Digitalisaation edistäminen ei saa johtaa kansalaisten syrjimiseen. Kaikissa olosuhteissa on turvattava palvelut myös niille, joilla ei ole valmiuksia tai mahdollisuuksia verkkopalvelujen käyttöön. Hyvinvointialueilla on kaikissa toiminnoissa huomioitava, että digitalisaatio ei vielä tavoita kaikkia.

Palveluohjaus turvattava

Hyvinvointialueilla tulee turvata neuvonnan ja ohjauksen oikea-aikaisuus ja palvelutarpeen arvioinnin toteutuminen. Useimmat ikääntyneet tarvitsevat runsaasti apua ja tukea valintojensa tekemiseen. Vain näin he voivat aidosti käyttää valintaoikeuttaan.

EKL edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon monialaisten asiakas- ja palveluohjaajien saatavuuden turvaamista, ikääntyneiden palvelutarpeisiin vastaamista ja seurannan turvaamista. Henkilökohtainen palvelusuunnitelma tulee laatia ja sitä tulee päivittää asiakkaan tilanteen muuttuessa. Palvelusuunnitelmista tulee tehdä sitovia.

Asiakasmaksut eivät saa estää palvelujen saamista

Asiakasmaksulain kohtuullistamisen mahdollisuudesta tai perimättä jättämisestä tiedottamista ja neuvontaa tulee vahvistaa ja alueilla tulee olla selkeät käytänteet tämän asian toteutumiseksi.

Yksityisten perintätoimistojen käytöstä tulee luopua ja hyvinvointialueiden tulee vastata asiakasmaksujen laskuttamisesta ja perinnästä keskistetyksi.

Hyvinvointialueilla on mahdollisuus päättää lakisääteisten asiakasmaksujen ylärajoja halvempien maksujen perimisestä. Tätä mahdollisuutta asiakasmaksujen kohtuullistamiseen tai perimättä jättämiseen tulee alueilla myös käyttää.

Sote-keskuskäynnit maksuttomiksi

Perustuslakivaliokunta on jo vuonna 1996 linjannut, ettei henkilön taloudellinen asema saa olla esteenä palveluiden saamiselle. Silti tänä päivänä useampi kuin joka kymmenes pienituloinen ikääntynyt jättää menemättä lääkäriin rahanpuutteen takia.

EKL vaatii sote-keskusmaksuista luopumista koko maassa. Asiakasmaksuista saatava rahoitusosuus on varsin pieni suhteessa maksujen perinnästä aiheutuviin hallinnollisiin kuluihin.

Ikääntyneelle turvallinen kotihoito sekä palveluasumisen ja laitoshoidon mahdollisuus tarvittaessa

Ikääntyneelle tulee turvata oikea-aikaiset, laadukkaat ja kohtuulliset palvelut mahdollisimman lähellä. Koti ei ole aina paras paikka ikääntyneelle, erityisesti silloin, jos hän on vaikeasti muistisairas ja kokee turvattomuutta ja yksinäisyyttä.

Kotihoidon palveluiden turvin tulee taata ikääntyneelle hänen yksilöllistä tarvettaan vastaavat, riittävät ja laadukkaat palvelut sekä ihmisarvoinen ja mielekäs arki. Mikäli ikääntynyt ei selviydy kotihoidon palveluiden turvin, tulee hoito arvioida viivytyksettä. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen ja laitoshoidon mahdollisuus tulee turvata niitä tarvitseville.

Hyvinvointialueille toimivat ja edustavat vanhusneuvostot

Alueiden vanhusneuvostot tulee saada edustaviksi sekä aidosti vaikuttaviksi ja osallisiksi. Osallisuuden toteutumista tulee aktiivisesti seurata ja kehittää. Tähän tarvitaan välineitä ja resursseja. Hyvinvointialueilla on vastuu järjestää vanhusneuvostojen tehokkaalle ja monipuoliselle toiminnalle riittävät edellytykset.

Vanhusneuvostolla on oltava todellista vaikutusvaltaa. Sen on voitava vaikuttaa ikääntyneen väestön kannalta keskeisissä asioissa suunnittelusta seurantaan. Vanhusneuvostolla tulee olla puhe- ja läsnäolo-oikeus aluevaltuustoissa sekä Helsingin kaupunginvaltuustossa. Ikääntyneitä tulee kuulla aidosti ja yhdenvertaisesti.

Vanhusasiamies jokaiselle hyvinvointialueelle

EKL vaatii vanhusasiamiehen viran perustamista jokaiselle hyvinvointialueelle. Vanhusasiamiesten tehtävänä on alueen ikääntyneen väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämistoimenpiteiden sekä palvelujen saatavuuden seuranta ja laadun valvonta. Lisäksi vanhusasiamies vastaa ikääntyneen väestön neuvonnasta ja palvelujen hakemisen ohjauksesta sekä vuosittaisesta raportoinnista.

Vanhusasiamies toimii tiiviissä yhteistyössä alueellisen vanhusneuvoston, alueensa kuntien vanhusneuvostojen sekä alueellaan toimivien ikäihmisiä edustavien järjestöjen kanssa. Vanhusasiamiehen palveluiden tulee olla maksuttomia.

Hyvinvointialueiden ja kuntien tulee toimia yhteistyössä

Palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kunnille jää edelleen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä. Hyvinvointialueiden ja kuntien tulee toimia hyvässä yhteistyössä, jotta kaikkien Suomessa asuvien hyvinvointia edistetään monipuolisesti ja tehokkaasti. Hyvinvointi ei ole vain sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, se on myös terveitä elintapoja, liikuntaa ja yhteisöllisyyttä.

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön toimivia käytäntöjä tulee edistää ja vakiinnuttaa koko maassa.

Asuminen ja joukkoliikenne ikääntyneen turvana

Ikääntyessä palvelujen saatavuuden, asuntojen esteettömyyden ja tutun elinympäristön merkitys korostuu. Suomi tarvitsee vuoteen 2030 mennessä noin miljoona esteetöntä asuntoa. Nämä asiat edellyttävät toimivaa kotihoitoa, toimivaa kaavoitusta, esteetöntä rakentamista ja korjausrakentamista sekä hissien rakentamista vanhoihin kerrostaloihin.

Entisten laitosmaisten palveluasumisrakennusten tilalle on haettava viihtyisiä, kodinomaisia, aktivoivia ja sosiaalista kanssakäymistä lisääviä asumisen ratkaisuja.

Asumisen hintatason hillitsemiseksi kaavoituksessa on oltava korkeat tavoitteet asuntorakentamisen määristä. Hyvinvointialueen on tuettava edullista ja esteetöntä asuntotuotantoa sekä monimuotoisia asumisratkaisuja ikääntyneille. Asuntotuotannon osalta yhteistyö kuntien kanssa on tärkeää.

Alueilla on edistettävä kattavaa ja esteetöntä joukkoliikennettä myös harvaanasutuilla seuduilla.

Eläkkeensaajien tekemälle työlle sille kuuluva arvo

Eläkkeensaajien antaman avun taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys on erittäin suuri, vaikka se ei näy suoraan kansantaloudessamme. Ilman eläkkeellä olevien kansalaisten apua laitoksissa asuisi nykyistä paljon enemmän ihmisiä. Vanhemmat olisivat lapsen sairauden takia useammin poissa töistä ja moni sairas ja yksinäinen jäisi ilman ystävää.

EKL:n jäsenyhdistyksissä tehtiin vapaaehtoistyötä 57 000 tuntia kuukaudessa vuonna 2020. Se on henkistä ja fyysistä terveystoimintaa sekä täydellistä täsmälääkettä ikäihmisten yksinäisyyden torjunnassa. Tälle työlle on annettava arvo toiminta-avustusten ja ilmaisten toimitilojen muodossa.

Hyvinvointialueen on kaikissa toiminnoissaan ja niiden kehittämisessä huomioitava ikääntyneen väestönsä aito mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi.

Nyt on vaikuttamisen paikka, käytä ääntäsi!

Ennakoäänestys kotimaassa 12.–18.1.2022 ja ulkomailla 12.–15.1.2022.

Vaalipäivä sunnuntaina 23.1.2022